

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТАТИСТИКА»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Спеціальність: 075 Маркетинг
Рік навчання: 2-й, семестр 3-й
Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів
Назва кафедри: Аналізу та аудиту
Мова викладання: українська

Лектор курсу	д.е.н., проф. Польова Олена Леонідівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>olena.polova@i.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Статистика» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Вища та прикладна математика», «Інформаційні технології», «Основи наукових досліджень».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Економіка підприємства», «Маркетингові дослідження».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Статистика» спрямована на оволодіння теоретичних основ і отримання досвіду практичного застосування сучасних економіко-статистичних методів досліджень (табличних, графоаналітичних, групування, формалізації, порівняння, прогнозування та економіко-математичного моделювання), визначення їх взаємозв'язку, з урахуванням особливостей сфери застосування, можливостей та обмежень в процесі оцінювання та прогнозування стану і напрямків розвитку соціально - економічних явищ і

процесів держави, окремих галузей економіки, та підприємств і організацій різних форм власності.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Статистика» є формування системи теоретичних і практичних знань і компетентностей щодо оволодіння методами статистичного вимірювання та аналізу складних суспільних явищ, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність проявляти ініціативу у прийнятті рішень, здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати

Завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів, в результаті якої студенти повинні вміти самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення, використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів маркетингу і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.

програмні результати:

P2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

P4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

P5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

P7. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Методологічні засади статистики	2	2	6
2	Статистичне спостереження.	2	2	6
3,4	Зведення і групування статистичних даних	4	4	10
5	Узагальнюючі статистичні показники. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти	2	1	10
6	Аналіз рядів розподілу	2	1	10
7	Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів	2	2	10
8	Дисперсійний аналіз	2	2	6
9,10	Аналіз інтенсивності динаміки. Аналіз тенденцій розвитку та коливань	4	4	8
11,12	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	4	4	8
13,14	Індексний аналіз	4	4	8
15	Вибірковий метод	2	2	10
Разом		30	28	92

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	28	щотижнево	Усне та письмове
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	24	щотижнево	Усне та письмове
3	Індивідуальне завдання	20	4 рази в семестр	Усний захист
4	Розв'язання індивідуальних задач	20	4 рази в семестр	Письмовий контроль
Разом		92		

Список основної та додаткової літератури

Основна література

1. Білоцерківський, О. Б. Теорія ймовірностей і математична статистика : текст лекцій. Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. 94 с.
2. Вінничук, О.Ю. Статистика: тестові завдання : навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготов. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці :

Друк Арт, 2014. 135 с.

3. Гончарук, А.Г. Основи статистики: навч. посіб. для студ. вищ. навч. заклад. Одеський національний політехнічний університет. К.: ЦУЛ, 2004. 125 с.
4. Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
5. Економічна статистик] : навч. посіб. за ред. В. М. Соболева ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. 386 с
6. Заєць, С. В. Статистика = Statistics : Держ. фіскал. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2015. 510 с.
7. Кулинич, О.І. Теорія статистики: Задачник. Інститут системних досліджень освіти О.І. Кулинич. Кіровоград: Центрально-україн. вид-во, 2013. 184 с.
8. Лазебник, Ю. О. Методологічні засади статистичного оцінювання якості зайнятості : монографія. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2018. 367 с.
9. Мазуренко, В.П. Статистика: навч.-метод. посібник Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2006. 314 с.
10. Мармоза, А.Т. Практикум із статистики: Навч. посіб. для студ. вуз. . К.: Кондор, 2014. 512 с.
11. Митна статистика України: статист. довід. П. В. Пашко [та ін.]; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби України, 2017. 422 с.
12. Опря, А.Т. Статистика (з програмованою формою контролю знань). Математична статистика. Теорія статистики: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2012. 468 с.
13. Підгорний, А. З. Міжнародна статистика : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2018. 160 с.
14. Рогожнікова, Н.В. Теорія статистики: Навчальний посібник Міністерство освіти і науки України К.: Атіка, 2014. 128 с.
15. Рябікіна, Н.І. Загальна теорія статистики: навч. посіб. Держ. ВНЗ «Криворіз. нац. ун-т». Кривий Ріг : Чернявський Д. О. [вид.], 2017. 297 с.
16. Соціальні індикатори рівня життя населення України [Текст] : стат. зб. Держ. служба статистики України. Київ : Август Трейд, 2018. 176 с.
17. Статистика : Підруч. для студ. вузів . Ред. А.В. Головач, А.М. Єріна, О.В. Козирєва. К.: Вища школа, 2014. 623 с.
18. Статистика ХХІ століття. Нові виклики, нові можливості: монографія. Київ : Київський ун-т, 2016. 479 с.
19. Статистика. Конспект лекцій: навч. посіб. Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Екон. ф-т, Каф. упр. персоналом та економіки праці ; О. В. Рарок [уклад.]. Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. [вид.], 2017. 201 с.
20. Уманець, Т.В. Загальна теорія статистики: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 238 с.
21. Штангрет, А.М. Статистика: навч. посіб. для студ. вищих навчальних закладів. МОН України. К.: ЦУЛ, 2014. 232 с.

Додаткова

1. Алмосова, В. Г., Коваль В. Д. (2018) Аналіз динаміки ВВП України. URL:<http://www.int-konf.org/ru/2013/suchasnist-nauka-chas-vzaemodiya-tavzaemovpiv-18-20-11-2013-r/604-almosova-v-g-koval-v-d-analiz-dinamiki-vvrukrajini>
2. Гетало, В.П. Економічна статистика: навч. посіб. для студ. вуз . Полтава, 2014. 212 с.
3. Кобилинська, Т.В. Напрями статистичного аналізу та формування системи показників екологічних наслідків, зумовлених діяльністю сільськогосподарських підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. Вип. 1 (39). С. 54-59
4. Кулинич, О. І. Теорія статистики : підручник. К. : Знання, 2012. 294 с.
5. Логоша Р.В., Польова О.Л. Особливості формування маркетингових стратегій сільськогосподарських підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 11(51). С. 22-27.
6. Польова О.Л. Особливості інноваційних процесів на аграрних підприємствах. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2022. №2. URL <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2022/2/7918>
7. Услиста Ю. А. Статистичний аналіз впливу ВВП на ІПР. *Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць*. Вип. 3. Част. II Одеса, ОНЕУ. 2017. С.120–124.
14. Ціщик, Р.В., Котис Н.В. Статистичний аналіз структури та тенденцій розвитку логістичного ринку України. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. № 3(65), 2018. С. 54–59.
15. Чекотовський, Е. В. Основи статистики сільського господарства: навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2013. 432 с.
16. Федоришина Л.І. Витоки розвитку економічного аналізу. *Причорноморські економічні студії. Науковий журнал*. 2016. Випуск 11. С. 234-239.
17. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of investment activities of enterprises of Ukraine Economic system development trends: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine: monograph / edited by authors. – Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2018. P.1-17.
18. Davydenko N., Polova O., Titenko Z., Buriak A. The impact of climate change on the investment attractiveness of agricultural enterprises. *IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science*. 2021. Vol. 915. P. 1-9
19. Davydenko N., Dibrova A., Onishko S., Fedoryshyna L. The influence of the gross regional product on the financial potential of the region. *Journal of Optimization in Industrial Engineering* Vol.14, Issue 1, Winter & Spring 2021, 177-181 DOI: 10.22094/JOIE.2020.677843 http://www.qjie.ir/article_677843.html
20. Petrychenko V., Likhochvor V., Voronetska I., Fedoryshyna L., Petrychenko I. High protein feed market: current trends and prospects for Ukraine. Financial and credit activities: *Problems of theory and practice*. 2021. № 1 (36) P.

369-358. ISSN 2306-4994 (print); ISSN 2310-8770 (online)
<http://fkd.org.ua/article/view/2279988>.

21. Fedoryshyna L. Analysis of financial control at enterprise. *Znanstvena misel journal. Slovenia*. №34/2019. ISSN 3124-1123 VOL.2. P.53-58.

22. Cheremisina S., Rossokha V., Petrychenko O., Fedoryshyna L., Dobrianska N. The cost of formation and problems of effective realization of labor potential in Ukraine. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2022. № 2 (188). P 159-165. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2022-2/159>

23. Parasii-Verhunenko I., Hryshchenko N., Kostiuk T., Fedoryshyna L., Hridin O. Segmentary analysis of the efficiency of state enterprises. *Independent Journal of Management & Production*. 2022. Vol. 13 (3). P. S58-S75.

Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних занять – 40 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему тощо, індивідуальні завдання, розв’язування задач тощо); рубіжний контроль (атестація) – 20 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів, підсумковий контроль, (екзамен в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов’язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуального завдання та його презентації.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5
3	Виконання домашніх завдань	5
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
7	Участь у роботі на практичних заняттях	5
8	Виконання домашніх завдань	5
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 2	30

	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки - на екзамені.

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Усний виступ, письмові відповіді, виконання і захист творчої роботи, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного

	аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.